

skytla ku provozování jeho živnosti truhlářské. V případě tom jde o vnitřní poměr žalovaných, který nemá pro spor významu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neprávem namítají dovolatelé proti saldu, že byly žalobci počítány k dobru pohledávky z dodávek starších než tříletých a proto prý promlčených (§ 1486 čís. 1 obč. zák.). Co se toho týče, je zjištěno, že žalobce a František B. spolu dne 22. prosince 1929 súčtovali, že žalovaný František B. ony více než tříleté pohledávky žalobcovy uznal a že také nic nenamítal proti konečnému výsledku onoho zúčtování jevícímu se částkou 14.116 Kč 45 h k jeho dobru. Na základě těchto zjištění správně dovodil odvolací soud, že promlčení nelze namítati, ježto jednak uznáním jednak dohodou o konečném výsledku vyúčtování bylo promlčení odčiněno. Odvolací soud neposoudil věc, pokud jde o saldo, po právní stránce nesprávně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Také nelze dovolatelům přisvědčiti, pokud jde o povinnost Anny B-ové k zaplacení nedoplatku, požadovaného z důvodu žalobcových dodávek staviva na její dům a zaplacení mezd při stavbě onoho domu. Neprávem má Anna B-ová za to, že oním nedoplatkem není povinna, protože se žalobcem o stavbě nejednala, nýbrž jednal jen její muž František B. Pravdu má Anna B-ová jen v tom, že František B. jako její zákonný zástupce (§ 91 obč. zák.) a správce jejího majetku (§ 1238 obč. zák.) nemohl bez zvláštní plné moci (§ 1008 obč. zák.) smlouvu o stavbě se závazným účinkem pro ni se žalobcem ujednat. Právně však nižší soudy uznaly, že nedoplatkem je i ona povinna z důvodu obohacení (§ 1041 obč. zák.). Stavivo, dodané žalobcem, a platy dělníkům na stavbě zaměstnaným byly nutné a přišly Anně B-ové jako vlastníci stavěného domu k dobru, takže je hodnotou staviva a konanými žalobcem platy obohacena. Proto je i ona vedle Františka B-a, který stavbu objednal, nedoplatkem žalobci povinna. Nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou (§ 1041 obč. zák.) skutečné náklady žalobcem ve stavivu a platech dělníkům učiněné, proto hodnotu domu nebylo třeba zjišťovati (§ 503 čís. 2 c. ř. s.); o výši oněch nákladů není sporu. Pokud Anna B-ová poukazovala a poukazuje, ce se týče nedoplatku, na to, že František B. prý jí chtěl stavbou zaplatiti svůj dluh u ní, případně v tom směru uvedl odvolací soud, že tuto okolnost proti žalobci nelze namítati, protože jde v projednávaném případě jen o poměr mezi ní, Annou B-ovou, a jejím manželem Františkem B-em, který se žalobce netýká.

Čís. 12717.

Bylo-li přeškrtnutí jména odesílatele v nákladním listu a nahrazení jeho jménem zasílatele příčinou, že zásilka nebyla doručena na správné místo, jde neprovedení pokud se týče nesprávné provedení přepravní smlouvy na vrub toho, kdo provedl škrtnutí.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 357/32.)

Žalující firma H. v Praze předala žalované zasílatelské firmě S. v Praze 2 bedny a 1 balík vojenských potřeb se žádostí, by je odeslala vojenskému zátiší v Bratislavě. Zásilka byla objednána vojenským zátiším dělostřeleckého pluku čis. 153 v Bratislavě k dodání do 1. října 1929. Na nákladním listu byla žalující firma uvedena jako odesílatel a žalovaná strana označila se na tomto listu místo žalující firmy jako odesílatel. Zásilka nebyla žalovanou přijata. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se firma H. na firmě S. náhrady škody. K odůvodnění žaloby uvedla žalobkyně: Žalovaná nebyla oprávněna firmu žalující strany na nákladním listu jako odesílatele bez jejího souhlasu škrtnouti a přitisknouti své razítko. Tím se stalo, že vojenské zátiší v Bratislavě zásilku nepřevzalo s poukazem k tomu, že od firmy S. nic neobjednalo, přes to, že žalující firma Vojenskému zátiší zásilku avisovala, ovšem nemohla uvést, že jako odesílatel jest uvedena žalovaná strana nebo postup této firmy nebyl jí ani znám ani oznámen. Adresa Vojenského zátiší v Bratislavě byla dostatečná, neboť správa vojenského zátiší dělostřeleckého pluku čis. 153 v Bratislavě dozvěděla se rozkazem ze dne 10. října 1929 čis. 229 o zásilce a, kdyby nebyla žalovaná strana škrtnla jméno odesílatele, mohl pluk zboží převzít. V souzeném případě byla žalovaná zjednána jako povozník a nikoliv jako špeditér a žalující strana nedala plnou moc žalované straně, by se označila sama jako odesílatel na lístku. Jest zvykem, že špeditér buď žádá o vydání receptu nebo napíše na jiném místě svou firmu jako špeditér. Škrtnutí jména odesílatele na nákladním listě a nahrazení jménem zasílatelovým jest protizákonné jednání a protizákonné jednání nemůže býti zvykem. Vzhledem k prodlení žalovanou stranou zaviněnému, nemohlo zboží býti dodáno do 1. října 1929. Poněvadž šlo o fixní obchod, oznámilo vojenské zátiší, že zboží po uvedeném termínu nepřijme, neboť si je musilo obstarati již mezitím jinde. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud řídil se prý nesporným právním názorem, že jest zvykem ve špediterské živnosti, že špeditér škrtně na nákladním listě adresu a jméno odesílatele a vyznačí tam jméno a adresu svou, ačkoli jasný doslov § 9 želez. dopr. ř., že nesmí býti na nákladních listech škrtnuto, aniž by odesílatel svým podpisem škrtnutí to nepotvrdil, vylučuje vznik jakéhokoli tomuto předpisu odporujícímu zvyku. Také není nesporným, jak mylně za to má první soud, že zboží a nákladní list byly žalobkyní odevzdány žalované straně jako zmocněnkyni její. Není to nijak prokázáno a nelze usuzovati, že šlo o zmocnění mlčky udělené. Žalobkyně plnou moc žalované k uvedenému škrtnutí nedala, poněvadž tím právě by se připravila o oznámení, že zásilka nebyla adresátu dodána nebo jím přijata a tak se její dispozice s odeslaným zbožím jen protáhne, jak se v tomto případě stalo. Žalovaná strana také prý nevěnovala dopravě zboží podle čl. 380 obch. zák. péči řádného obchodníka, protože neoznámila včas straně žalující, že zboží nebylo převzato a také nepřípustným škrtnutím jména žalobkyně a nahrazením svým jménem zavinila, že vojenské zátiší dělostřeleckého pluku čis. 153 nemělo možnost přihlásiti se o zásilku, protože v posádkovém rozkaze čis. 229 posádkového velitelství v Brati-

slavě uvedeno bylo jméno žalované strany jako odesílatelky, od níž zátiší děl. pl. č. 153 nic neobjednalo a proto se o zásilku nehlásilo, což by bylo učinilo, kdyby v nákladním listě bylo uvedeno jméno žalobkyně jako odesílatelky, neboť tak by se bylo z posádkového rozkazu o dojití očekávané zásilky dozvědělo. Jest sice pravda, že škrtnutí a přepisování v nákladním listě jest podle čl. 48 § 11 dopr. žel. ř. nepřipustné, než předpis ten opravňuje jen dráhu, kdy může dopravu zásilky odmítnouti. Přijala-li však na základě takového nákladního listu zásilku k dopravě, nemůže žalobkyně z nezachování tohoto předpisu nikterak vyvozovati povinnost žalované strany k náhradě škody z nedoručení zásilky a přicházejí tu v úvahu jen všeobecné předpisy o zavinění škody. Jádrem sporu jest otázka, zda bylo nedoručení zásilky zaviněno přeškrtnutím jména odesílatelky a nahrazením jménem žalované strany, či neúplným a nesprávným uvedením jména příjemce zásilky. Jako příjemce zásilky, jak mezi stranami jest nesporné, uvedeno bylo v nákladním listu »vojenské zátiší v Bratislavě« a nikoli »vojenské zátiší děl. pl. č. 153 v Bratislavě«, jež bylo objednatelem a jemuž zásilka měla býti ve skutečnosti doručena do 1. října 1929. Dle adresy v nákladním listě nemohla býti zásilka přímo doručena vojenskému zátiší děl. pluku č. 153, neboť naň adresována nebyla a vojenských zátiší jest více vzhledem k tomu, že v Bratislavě, jak soudu jest známo, jest pluků více. Soud nemůže se zabývati tím, zda byla by zásilka doručena vojenskému zátiší děl. pl. č. 153, kdyby jako odesílatka byla uvedena žalobkyně, a to na základě posádkového rozkazu č. 229. Soudu jest počítati jen s tím, že zásilka opatřena byla nesprávnou adresou, na jejímž základě nebylo ji lze doručiti. Sdílí proto odvolací soud právní názor soudu prvního, že si škodu v žalobě uplatňovanou zavinila žalobkyně sama, při čemž jest nerozhodno, zda byla žalovaná strana oprávněna ke změně jména odesílatele čili nic a v jaké funkci dopravu zboží předsevzala.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání opřenému o dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s. nelze upřítí oprávnění. Jest sice pravda, že žalobkyně pochybila, neudavši přesnou adresu příjemce zboží, jde však o to, zda udání nepřesné adresy bylo příčinou toho, že se zásilka nedostala na správné místo, a zda udání nepřesné adresy jest v příčinné souvislosti se škodou žalobkyně. Podle zjištěného stavu věci tomu tak není, neboť Ústřední vojenské zátiší v Bratislavě oznámilo ostatním vojenským zátiším v Bratislavě, že jde o zásilku od firmy S. a spol. v Praze, a proto se ani vojenské zátiší dělostřeleckého pluku č. 153, jemuž zásilka byla určena, nehlásilo, poněvadž od této firmy nic neobjednalo. Tím jest s dostatek prokázáno, že nikoliv nepřesná adresa příjemce zásilky, nýbrž přeškrtnutí jména odesílatelky v nákladním listu a nahrazení jeho jménem speditera bylo příčinou, proč se vojenské zátiší dělostřeleckého pluku č. 153 o zásilku nehlásilo a

proč zásilka na správné místo nebyla doručena. Poukazuje-li první soud k odůvodnění svého právního názoru na zjištění, že jest zvykem, že spediter, když mu odesílatel předává zásilku, jméno odesílatele přeškrtně a přidá razítko se svým jménem, aby vstoupil přímo do smluvního poměru s dráhou jako odesílatel, není okolnost tato pro posouzení sporného případu rozhodná, poněvadž obchodník, tím více spediter, s tím musí počítati, že, dojde-li škrtnutím jména odesílatele zboží v nákladním listě k neprovedení, po případě k nesprávnému provedení přepravní smlouvy a tím ke škodě odesílatele, že jde to na újmu toho, kdo škrtnutí provedl. Při tomto právním nazírání na věc jest tudíž nárok žalobní důvodem opodstatněn. Poněvadž však o výši jeho nebylo nižšími soudy vzhledem k jejich právnímu nazírání na věc jednáno, nezbylo, než dovolání vyhověti, oba napadené rozsudky zrušiti a, jak shora, rozhodnouti (§ 496 č. 2 a § 510 c. ř. s.).

Čís. 12718.

Pojišťovací smlouva.

Donosný dluh pojistníka změnil se podle § 24 druhé věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel zasílal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při placení ročních premií.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 540/32.)

Bedřich E. uzavřel dne 22. ledna 1925 se žalovanou pojišťovnou životní pojišťovací smlouvu na 20.000 Kč. Bedřich E. platil řádně pojistné premie za jednotlivá léta, pojistné však splatné dne 15. ledna 1930 nezaplatil. Dne 25. srpna 1930 Bedřich E. zemřel. Žalobě jeho universální dědičky proti pojišťovně o vyplacení pojistného *p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* vyhověl, *o d v o l a c í s o u d* napadený rozsudek potvrdil. *D ů v o d y:* V souzené rozepři záleží s hlediska pojišťovací smlouvy a zejména s hlediska čl. 4 všeobecných podmínek pojišťovacích jen na tom, zda pojistník Bedřich E. byl povinen sám se postarati o zaplacení premie, či zda bylo věcí pojišťovny opatřiti včasné zaplacení premie. Není sporné, že pojistník Bedřich E. pro případ dožití dne 16. ledna 1940 dle pojišťovací smlouvy ze dne 22. ledna 1925 pojištěný po prvních 5 let řádně platil pojistné a poslední pojistné zaplatil dne 15. ledna 1929, nikoliv však další splatné pojistné dne 15. ledna 1930 a že pak dne 25. srpna 1930 zemřel. Žalobkyně svůj nárok na vyplacení celé pojištěné jistiny opírá o to, že žalovaná pojistníku nezaslala šekovou složenku, jakž dříve činila, a z toho vyvozuje, že u pojistníka prodlení při placení premie nenastalo. Proto jest zjistiti, zda premie splatná v lednu 1930 byla dluhem doručným, či odnosným. Podle čl. 4 (1) odst. poj. podmínek pojistné jest spláceti u hlavní pokladny filiálního ředitelství pro republiku Československou v Praze neb u zástupce zmocněného ku příjmu pojistného předložením pojišťovací listiny nebo kvitancí pojistného. Není stanoveno, že jest pojišťovna povinna pojistníka upomínati nebo starati se o vybrání pojistné premie.